



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.001.07.2022

**Pan
Andrzej Romańczuk
Starosta Włodawski**

al. Józefa Piłsudskiego 24
22-200 Włodawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/001 Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. – wykorzystanie środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej i dotacji celowej z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe we Włodawie, 22-200 Włodawa, al. Józefa Piłsudskiego 24 (dalej: Starostwo).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Romańczuk, Starosta Włodawski, od 10 grudnia 2014 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Wojciech Niemyski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/18/2022 z 26 stycznia 2022 r.2. Dariusz Barej, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/22/2022 z 4 lutego 2022 r. <p>(akta kontroli tom I str. 2-5)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, rzetelności i gospodarności prawidłowości wykorzystania przez Powiat Włodawski (dalej: Powiat) środków finansowych otrzymanych z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (dalej: Fundusz) oraz dotacji z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa (dalej: SP) i realizacji dochodów z tego tytułu.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku działań kontrolnych, polegających na analizie przyznania, wykorzystania i rozliczenia dotacji z budżetu państwa oraz środków z Funduszu, a także analiza stanu należności i podejmowanych działań windykacyjnych. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.</i>

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Otrzymane z Funduszu dopłaty do przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej umożliwiły utworzenie nowych linii komunikacyjnych i zwiększenie dostępności połączeń autobusowych na terenie Powiatu. Wnioski o dopłaty i rozliczenia terminowo przekazywano do Wojewody Lubelskiego (dalej: Wojewoda) oraz zapewniono wymagany udział środków własnych w finansowaniu przewozów autobusowych. Stwierdzono jednak przypadki nierzetelnej weryfikacji rozliczeń przedkładanych przez operatorów linii komunikacyjnych, skutkujące pobraniem dofinansowania w nadmiernej wysokości. Ponadto Starostwo nie egzekwowało od operatorów przedkładania miesięcznych informacji o otrzymanych skargach, reklamacjach, sposobie ich załatwienia oraz liczbie i wysokości przyznanych odszkodowań, a także nie naliczyło operatorom kar umownych w związku z niezrealizowaniem połączeń komunikacyjnych przewidzianych rozkładem jazdy w wysokości co najmniej 22 tys. zł.
--------------	--

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

Dotacja celowa na zadania zlecone z zakresu gospodarowania nieruchomościami SP została w pełni wykorzystana. Dochody z tego tytułu terminowo odprowadzono do budżetu państwa w prawidłowej wysokości. Stwierdzono jednak nierzetelne monitorowanie należności od trzech z 10 objętych badaniem dłużników, co skutkowało utrzymywaniem w ewidencji księgowej i wykazywaniem w sprawozdaniach budżetowych należności przedawnionych i/lub dotyczących podmiotów wykreślonych z KRS. Wykazane w sprawozdaniach kwoty dotacji i wydatków były zgodne z ewidencją księgową, z wyjątkiem jednej pozycji w sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za III kwartał 2021 r.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Wykorzystanie środków z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej

Opis stanu faktycznego

1.1. Wniosek Powiatu o objęcie w 2021 r. dopłatą z Funduszu przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej został złożony do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie (dalej: LUW) 24 listopada 2020 r., tj. z zachowaniem terminu wskazanego przez Wojewodę na podstawie art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej⁴. Wniosek został złożony na nieaktualnym wzorze, zawierał braki oraz błędy rachunkowe. Pismem z dnia 27 listopada 2020 r. Wojewoda wezwał Starostwo do jego poprawienia w terminie do 2 grudnia 2020 r., pod rygorem odmowy rozpatrzenia.

Skorygowany wniosek został złożony do LUW 2 grudnia 2020 r. Do wniosku dołączono dokumenty, na podstawie których oszacowano planowaną kwotę deficytu poszczególnych linii komunikacyjnych oraz poprawiony załącznik nr 1, który wciąż zawierał błędy rachunkowe. Za pismem z 3 grudnia 2020 r. Starosta przekazał do LUW ponownie skorygowany załącznik nr 1 do wniosku o objęcie w 2021 roku dopłatą z Funduszu przewozów autobusowych.

Wniosek dotyczył siedmiu linii komunikacyjnych o łącznej długości 306,5 km, przewidywał 1104 zatrzymania autobusów na przystankach tych linii oraz wykonanie 490 424 wozokilometrów. Określał planowaną łączną kwotę deficytu linii komunikacyjnych w wysokości 1201 tys. zł, którą planowano sfinansować ze środków Powiatu w wysokości 120,1 tys. zł (10%) oraz środków Funduszu (1080,9 tys. zł). Wniosek:

- zawierał elementy określone w art. 24 ust. 6 ustawy o Funduszu, jednak zawierał błędy w zakresie: planowanej wielkości pracy eksploatacyjnej, planowanej kwoty deficytu poszczególnych linii komunikacyjnych oraz planowanej łącznej kwoty deficytu (opis w części „Stwierdzone nieprawidłowości”);
- był uzupełniony o dokumenty potwierdzające dane i informacje zawarte we wniosku (art. 24 ust. 7 ustawy o Funduszu),
- został pozytywnie rozpatrzony przez Wojewodę w zakresie linii komunikacyjnych nim objętych.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 717, ze zm. (dalej: ustawa o Funduszu).

Zgodnie z art. 25 ust. 4 ustawy o Funduszu, pismem z 8 grudnia 2020 r. Starosta został poinformowany przez Wojewodę o objęciu dopłatą z Funduszu wnioskowanych linii komunikacyjnych.

(akta kontroli tom I str. 7-51)

1.2. W dniu 15 grudnia 2020 r. Wojewoda zawarł z Powiatem umowę w sprawie udzielenia w 2021 r. dopłaty z Funduszu. Umowa zawierała elementy określone w art. 27 ust. 2 ustawy o Funduszu. Do umowy zawarto dwa aneksy (25 sierpnia i 19 października 2021 r.), w których dokonano zmiany wysokości dopłaty oraz łącznej wielkości pracy eksploatacyjnej na wszystkich liniach komunikacyjnych, a także wprowadzono formularze rozliczania: środków z Funduszu i poszczególnych linii komunikacyjnych.

Dopłatą objęto siedem linii komunikacyjnych o łącznej długości 306,5 km, a wysokość dopłaty określono na kwotę nie wyższą niż 949,8 tys. zł. Powiat otrzymał z Funduszu w 2021 r. łącznie 758 tys. zł, z których wykorzystano 756,4 tys. zł. Ustalono, że dopłata z Funduszu w kwocie 1,1 tys. zł⁵ została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, tj. na dofinansowanie przewozów w zakresie wykraczającym poza ówczasie obowiązujący rozkład jazdy, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o Funduszu, udział środków własnych Powiatu przekroczył 10% ceny usługi realizacji przewozów autobusowych dofinansowanych środkami Funduszu.

Powiat spełnił wymóg uzyskania dopłaty, określony w art. 23 ust. 2 pkt 2 ustawy o Funduszu i zawarł z operatorami umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego:

- w przypadku linii komunikacyjnych nr 1-5 w dniu 3 września 2019 r., a następnie stosownymi aneksami przedłużył czas jej trwania do 31 marca 2021 r. W tym samym dniu (31 marca 2021 r.) zawarł umowę na obsługę linii nr 1-5 z nowym operatorem;
- w przypadku linii komunikacyjnych nr 6 i 7 w dniu 29 maja i 29 czerwca 2020 r., natomiast w dniu 31 grudnia 2020 r. zawarto do tych umów aneksy, którymi m.in. wydłużono czas ich trwania do 31 grudnia 2021 r.

Starostwo nie egzekwowało wynikającego z zawartych umów obowiązku przedkładania przez operatorów miesięcznych informacji o złożonych skargach, reklamacjach oraz wypłaconych pasażerom odszkodowaniach, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli tom I str. 52-75, 79-220, 324-338, 424-443, 451)

1.3. Wnioski o dopłatę z Funduszu za poszczególne miesiące 2021 r. zostały sporządzone na obowiązującym wzorze oraz złożone przez Powiat do LUW z zachowaniem obowiązującego terminu, określonego w § 5 ust. 3 umowy z 15 grudnia 2020 r., tj. do trzeciego dnia roboczego następnego miesiąca po miesiącu, którego wniosek dotyczy⁶.

W 2021 r. Powiat skorygował wnioski za miesiące:

- styczeń, na wezwanie LUW, w związku z ubieganiem się o dofinansowanie z Funduszu w wysokości przekraczającej 90% deficytu linii komunikacyjnej;

⁵ Kwotę ustalono jako iloczyn liczby kilometrów wykraczających ponad liczbę wynikającą z ówczasie obowiązujących rozkładów jazdy oraz stawki dopłaty do jednego kilometra, wynikającej z wniosków Starostwa o przyznanie dopłaty z Funduszu do określonej linii komunikacyjnej za dany miesiąc, po skorygowaniu o zmienną część kosztów dla poszczególnych linii komunikacyjnych.

⁶ Z wyjątkiem grudnia, za który wniosek złożono łącznie z wnioskiem za listopad.

- kwiecień, z własnej inicjatywy, w związku ze złożeniem przez operatora korekty danych sprawozdawczych w zakresie wykonanej pracy eksploatacyjnej;
- maj, na wezwanie LUW, w związku z wykazaniem nieprawidłowej liczby operatorów oraz dat zawarcia umów z tymi operatorami;
- sierpień, z własnej inicjatywy, w związku z omyłką pisarską dotyczącą wnioskowanej dopłaty;
- październik, z własnej inicjatywy, w związku ze złożeniem przez operatora korekty danych sprawozdawczych w zakresie deficytu linii komunikacyjnych.

Wnioski za miesiące: styczeń i maj zostały skorygowane w terminie wyznaczonym przez LUW.

Stwierdzono, że dla wybranych linii komunikacyjnych wnioski za miesiące:

- styczeń (linie nr 1 i 2), marzec (linia nr 3), kwiecień (wszystkie linie) oraz listopad 2021 r. (linia nr 5), zawierały zawyżoną liczbę zrealizowanych wozokilometrów (łącznie o 2234 km) w stosunku do liczby wozokilometrów wynikającej z ówczesnie obowiązującego rozkładu jazdy;
- styczeń (linie nr 3 i 4) i marzec 2021 r. (nr 1, 2, 4), zawierały mniejszą liczbę wykonanych wozokilometrów, niż wynikająca z ówczesnie obowiązującego rozkładu jazdy, co może świadczyć o niewykonaniu części połączeń komunikacyjnych, a Starosta nie naliczył operatorom kar umownych z tytułu niewykonania tych połączeń;

co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Wnioski o przyznanie dopłaty z Funduszu za pozostałe miesiące 2021 r. sporządzono prawidłowo.

W dniu 28 lutego 2022 r. Powiat dokonał zwrotu na rachunek bankowy LUW kwoty 903,46 zł, natomiast w dniu 7 marca 2022 r. kwoty 168,12 zł, pobranych z Funduszu w nadmiernej wysokości za miesiące: marzec 2021 r. – w stosunku do linii komunikacyjnej nr 3 (168,12 zł), kwiecień 2021 r. – w stosunku do wszystkich linii komunikacyjnych (760,25 zł) oraz listopad 2021 r. – w stosunku do linii komunikacyjnej nr 5 (143,21 zł). Jak poinformowała Kierownik Wydziału Finansów Starostwa, zwrotowi podlegała kwota 1071,58 zł, gdyż część kosztów ponoszonych przez operatorów ma charakter stały, niezależny od wykonanej pracy przewozowej. Zmniejszone zostały natomiast koszty zużycia paliwa, wynikające z mniejszej liczby przejechanych kilometrów. Ponadto część kosztów poniesiona została ze środków własnych Powiatu i nie podlega zwrotowi na rachunek Funduszu.

W dniu 7 marca 2022 r. Powiat przekazał na rachunek bankowy LUW kwotę 11 zł tytułem odsetek naliczonych od środków Funduszu, pobranych w nadmiernej wysokości.

Dopłata pobrana z Funduszu w nadmiernej wysokości wraz z odsetkami została zwrócona do LUW z naruszeniem terminu, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o Funduszu, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli tom I str. 221-312, 378-383, 451)

1.4. Zgodnie z § 5 ust. 11 umowy z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie przyznania dofinansowania ze środków Funduszu przewozów autobusowych, Wojewoda zobowiązany był do przekazywania dopłat niezwłocznie po uzyskaniu dofinansowania od dysponenta Funduszu i pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o dopłatę.

Środki finansowe z Funduszu Powiat otrzymał we wnioskowanej wysokości, w terminie od 10 do 22 dni od daty przekazania wniosku o przyznanie dopłaty. Według Starosty, termin przekazywania przez Wojewodę środków z Funduszu nie

utrudniał realizacji przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na liniach objętych dofinansowaniem.

(akta kontroli tom I str. 52-75, 221-312, 327-332, 424-443)

1.5. Sprawozdanie z realizacji dopłaty ze środków Funduszu sporządzono zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik do umowy z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie przyznania dofinansowania ze środków Funduszu i złożono do LUW w dniu 14 stycznia 2022 r., z zachowaniem terminu określonego w § 5 przywołanej umowy. Niewykorzystana kwota 1,6 tys. zł została przekazana na rachunek bankowy LUW w dniu 12 stycznia 2022 r., natomiast odsetki zgromadzone w trakcie 2021 r. w wysokości 0,02 zł – w dniu 4 stycznia 2022 r. Zwrotu niewykorzystanej części środków Funduszu oraz odsetek dokonano z zachowaniem terminów określonych w § 5 ust. 13 i 15 umowy.

Błędy stwierdzone w toku kontroli NIK, polegające na wykazaniu w miesięcznych wnioskach o dopłatę zawyżonej liczby wozokilometrów w stosunku do wynikającej z ówczesnie obowiązujących rozkładów jazdy, zostały powielone w rocznym sprawozdaniu z realizacji dopłaty ze środków Funduszu. W pozostałym zakresie sprawozdanie sporządzono prawidłowo.

(akta kontroli tom I str. 52-75, 339-377)

1.6. W wyniku wykorzystania przez Powiat środków Funduszu:

- liczba linii komunikacyjnych zwiększyła się o sześć połączeń (łącznie do siedmiu połączeń);
- długość linii komunikacyjnych zwiększyła się o 267,5 km (z 39 km do 306,5 km);
- liczba zatrzymań autobusów na przystankach komunikacyjnych zwiększyła się o 138 (z 22 do 160).

(akta kontroli tom I str. 79-220, 424-443)

1.7. Nadzór Starostwa nad operatorami publicznego transportu zbiorowego co do zasady polegał na weryfikacji dowodów dokumentujących poniesione koszty w związku z wykonywaną usługą. Nie przeprowadzono kontroli u operatorów. Jak poinformował Starosta, kontroli takich nie realizowano z uwagi na epidemię COVID-19, ograniczenia kadrowe oraz brak pracowników do sprawowania takiej kontroli, a także konieczność wykonywania innych zadań przypisanych Wydziałowi Komunikacji, Transportu i Dróg Starostwa.

(akta kontroli tom I str. 424-443)

1.8. Zgodnie z art. 15 ustawy o Funduszu, w Starostwie prowadzono wyodrębnioną ewidencję księgową dopłat otrzymanych z Funduszu oraz wydatków sfinansowanych tą dopłatą.

(akta kontroli tom I str. 321-338)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Starostwa w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Sporządzenie nierzetelnej kalkulacji przewidywanych połączeń komunikacyjnych na poszczególnych liniach komunikacyjnych, zawartej we wniosku o objęcie w 2021 roku dopłatą z Funduszu przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

W przedmiotowym wniosku wykazano:

- na wszystkich siedmiu liniach komunikacyjnych: za styczeń 2021 r. 10 dni powszednich wolnych od nauki szkolnej zamiast dziewięciu i jednego świątecznego, za kwiecień 2021 r. – cztery dni powszednie, wolne od nauki szkolnej zamiast trzech i jednego świątecznego;

- linii nr V Urszulin-Włodawa, za listopad 2021 r. – 21 zamiast 20 dni nauki szkolnej.

Nieprawidłowe wykazanie dni przejazdów miało wpływ na planowaną liczbę wozokilometrów, gdyż częstotliwość przejazdów w dni nauki szkolnej była większa od częstotliwości przejazdów w dni powszednie, wolne od nauki szkolnej. Nieprawidłowe wykazanie tych dni skutkowało zawyżeniem o 2744 km planowanej liczby wozokilometrów oraz zaplanowaniem przez Wojewodę na rzecz Powiatu środków finansowych z Funduszu o 5246,58 zł⁷.

Starosta wyjaśnił, iż błędne sporządzenie wniosku nie było działaniem celowym, lecz wynikiem niezamierzonego błędu, a zabezpieczenie na rzecz Powiatu zawyżonej kwoty środków nie ograniczyło dostępności do środków Funduszu innym samorządom, gdyż według Starosty z 66 mln zł zaplanowanych na to zadanie w ramach województwa lubelskiego, wykorzystano około 13 mln zł.

(akta kontroli tom I str. 7-51, 424-443, 449-451)

2. Nierzetelna weryfikacja sprawozdań sporządzanych przez operatorów poszczególnych linii komunikacyjnych, skutkująca skierowaniem do Wojewody trzech wniosków o przyznanie zawyżonej dopłaty z Funduszu.

W toku kontroli stwierdzono przypadki przedstawienia przez operatorów większej liczby wykonanych wozokilometrów w stosunku do liczby wynikającej z ówczesnie obowiązujących rozkładów jazdy. Przypadki te wystąpiły w nw. miesiącach 2021 r.:

- styczeń, na linii nr 1 i 2 zawyżono liczbę wozokilometrów łącznie o 382 km;
- marzec, na linii nr 3 zawyżono liczbę wozokilometrów o 276 km;
- kwiecień, na wszystkich liniach zawyżono liczbę wozokilometrów o 1168 km;
- listopad, na linii nr 5, zawyżono liczbę wozokilometrów o 408 km.

W Starostwie nierzetelnie zweryfikowano przedłożone przez operatorów sprawozdania z wykonanej pracy, a następnie skierowano do Wojewody wnioski o przyznanie z Funduszu dofinansowania w wysokości zawyżonej łącznie o 1071,58 zł.

Zgodnie z § 3 ust. 1 umowy z dnia 15 grudnia 2020 r. zawartej z Wojewodą, dopłatą ze środków Funduszu zostają objęte linie komunikacyjne wymienione w podpunktach a) – g), w których określono przebieg linii, jej długość oraz częstotliwość połączeń przypadających w dni nauki szkolnej oraz w dni powszednie, wolne od nauki szkolnej.

Umowy zawarte przez Powiat z operatorami poszczególnych linii komunikacyjnych w sposób jednolity regulowały, iż Powiat zleca świadczenie usług polegających na realizacji powiatowych przewozów osób na liniach wskazanych w tych umowach, zgodnie z rozkładami jazdy będącymi załącznikami do umów.

Starosta wyjaśnił, że weryfikacja miesięcznych raportów przedkładanych przez operatorów polegała na porównaniu liczby wozokilometrów z harmonogramu pracy eksploatacyjnej, wykazanej we wniosku o objęcie dopłatami z Funduszu z liczbą wozokilometrów wykazanych przez operatora w raporcie miesięcznym na poszczególnych liniach. Weryfikacji tej nie prowadzono w oparciu o rozkłady jazdy, a także nie dokonywano ponownie wyliczeń, jakie zostały poczynione do sporządzenia harmonogramu pracy eksploatacyjnej. Na tamten czas nie było świadomości, że we wniosku o dofinansowanie poszczególnych linii wpisano wyższe liczby przejechanych kilometrów. Dopiero wnikliwa kontrola wykazała błędy, jednak nie były one zamierzone. Duży wpływ na poprawność wyliczeń wniosków

⁷ Linia nr 1 – 925,06 zł (352 km x 2,628), linia nr 2 – 1138,36 zł (412 km x 2,763), linia nr 3 – 931,39 zł (352 km x 2,646), linia nr 4 – 1152,43 zł (424 km x 2,718), linia nr 5 – 286,42 zł (816 km x 0,351), linia nr 6 – 299,70 zł (100 km x 2,997) oraz linia nr 7 – 513,22 zł (288 km x 1,782).

o dopłaty miały: krótkie terminy przekazywania wniosków miesięcznych o dopłatę (trzy dni robocze), trudności w terminowym pozyskiwaniu od operatorów miesięcznych informacji o wykonanej pracy przewozowej, uzyskanych przychodach i poniesionych kosztach (jeden dzień roboczy), a także ograniczone zasoby kadrowe Urzędu w okresie pandemii COVID-19.

W związku z pobraniem dopłaty z Funduszu w zawyżonej wysokości Powiat zwrócił na rachunek bankowy LUW łączną kwotę 1082,58 zł, w tym: środki Funduszu – 1071,58 zł oraz odsetki – 11 zł.

W dniach 7-8 marca 2022 r. Powiat wystawił trzy noty obciążeniowe na obydwu operatorów linii komunikacyjnych, tytułem zwrotu dopłaty do publicznego transportu zbiorowego na łączną kwotę 1840,57 zł, sfinansowanej środkami Funduszu i/lub środkami własnymi Powiatu.

(akta kontroli tom I str. 52-75, 79-230, 238-255, 304-312, 378-385, 424-447, 451)

3. Nieegzekwowanie przez Starostwo od operatorów poszczególnych linii komunikacyjnych miesięcznych informacji o otrzymanych skargach, reklamacjach, sposobie ich załatwienia oraz liczbie i wysokości przyznanych odszkodowań.

W umowach o realizację powiatowych przewozów osób o charakterze użyteczności publicznej na wszystkich siedmiu liniach zawarto obowiązek przekazywania przez operatorów do Starostwa informacji o liczbie i sposobie załatwienia skarg i reklamacji składanych przez pasażerów w związku z realizacją usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego oraz informacji o liczbie i wysokości przyznanych odszkodowań. Informacje te winny być przekazywane do 10 dnia każdego miesiąca. W toku kontroli ustalono, że w 2021 r. Starostwo nie egzekwowało tego obowiązku.

Starosta wyjaśnił, że od pierwszego operatora z trudnością egzekwowano raporty miesięczne oraz dowody dokumentujące poniesione koszty w związku z wykonywaniem powierzonej usługi. W przypadku drugiego operatora, raporty te nie były przedkładane, gdyż właściciel firmy był przekonany, że nie musi składać informacji dotyczących skarg i reklamacji oraz liczby wypłaconych odszkodowań, jeżeli takie nie wystąpiły. Informację taką Starostwo pozyskało od tego operatora dopiero w trakcie kontroli NIK, wynikało z niej, że w 2021 r. do tego operatora nie wpłynęły skargi oraz reklamacje, a operator nie wypłacał pasażerom odszkodowań.

(akta kontroli tom I str. 79-220, 421, 424-443)

4. Nienaliczenie kar umownych operatorom linii komunikacyjnych w związku z niezrealizowaniem połączeń komunikacyjnych przewidzianych rozkładem jazdy.

W stosunku do liczby wozokilometrów wynikających z rozkładu jazdy operatorzy przedstawili mniejszą liczbę faktycznie wykonanych wozokilometrów w miesiącach:

- styczeń, na liniach: nr 3 (mniej o 102 km), nr 4 (mniej o 530 km), co świadczy o niewykonaniu na poszczególnych liniach odpowiednio: nr 3 – co najmniej trzech połączeń, nr 4 – 10 połączeń;
- marzec, na liniach: nr 1 (mniej o 308 km), nr 2 (mniej o 51,5 km), nr 4 (mniej o 53 km), co świadczy o niewykonaniu na poszczególnych liniach odpowiednio: nr 1 – siedmiu połączeń, nr 2 – jednego połączenia, nr 4 – jednego połączenia;
- czerwiec, na linii nr 3 (mniej o 16 km), co może świadczyć o niepełnym wykonaniu połączenia komunikacyjnego.

Umowy zawarte przez Powiat z operatorami poszczególnych linii komunikacyjnych określały, że organizator nałoży na operatora konkretnej linii komunikacyjnej kary umowne, za niezrealizowanie połączenia komunikacyjnego przewidzianego

w rozkładzie jazdy, w wysokości 1000 zł za każdy niezrealizowany kurs⁸. Według powyższych danych wysokość kar umownych, do których dochodzenia Starosta był uprawniony wynosi co najmniej 22 000 zł⁹.

W toku kontroli ustalono, że Starosta nie naliczył operatorowi kar umownych za niezrealizowane połączenia komunikacyjne wynikające z rozkładów jazdy.

Jako przyczyny nienaliczenia kar umownych Starosta wskazał: utrudniony kontakt z operatorem oraz jego pracownikami, częste zmiany pracowników wskazanych przez operatora jako nadzorujących usługę zleconą przez Powiat, informacje przewoźników o trudnościach finansowych występujących w okresie pandemii, obawy przed utratą operatora, a w sytuacji niewielkiej liczby przewoźników również ryzyko nieobsłużenia linii komunikacyjnych, a także presję mieszkańców i radnych powiatowych na utrzymanie istniejących połączeń komunikacyjnych.

W dniu 8 marca 2022 r. Starosta wystawił na operatora notę obciążeniową na kwotę 22 000 zł z tytułu kar umownych za niezrealizowane kursy komunikacyjne.

(akta kontroli tom I str. 79-230, 238-244, 265-273, 424-443, 448-450)

5. Nieterminowy zwrot środków Funduszu pobranych przez Powiat w nadmiernej wysokości.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o Funduszu, dopłata pobrana w nadmiernej wysokości podlega zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia okoliczności pobrania w nadmiernej wysokości.

W dniu 8 lutego 2022 r. kontroler NIK poinformował Starostę o nieprawidłowościach polegających na wykazaniu w miesięcznych wnioskach o dopłatę zawyżonej liczby wozokilometrów, w stosunku do wynikającej z ówczasnie obowiązujących rozkładów jazdy. W piśmie nr WK.5410.6.11.2022.DM z dnia 9 lutego 2022 r. Starosta poinformował, że dopłata ze środków Funduszu pobrana w nadmiernej wysokości zostanie zwrócona na konto LUW. Mając na względzie zapisy art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o Funduszu, zwrot dopłaty pobranej w nadmiernej wysokości winien nastąpić nie później niż do dnia 23 lutego 2022 r. licząc 15 dni od daty poinformowania przez kontrolera NIK Starosty o nieprawidłowościach, natomiast zwrotu środków dokonano w dniach: 28 lutego 2022 r. (903,46 zł) oraz 7 marca 2022 r. (168,12 zł + 11 zł odsetki).

Kierownik Wydziału Finansów Starostwa poinformował, że zwrot mógł być dokonany po zaplanowaniu wydatków w budżecie Powiatu, co nastąpiło uchwałą Rady Powiatu Włodawskiego Nr XXXVI/226/22 z dnia 28 lutego 2022 r.

(akta kontroli tom I str. 381-383, 386, 424-443)

OCENA CZĄSTKOWA

Powiat terminowo przekazał do Wojewody wnioski i rozliczenia dopłat z Funduszu przyznanych na rok 2021 oraz zapewnił wymagany udział środków własnych w finansowaniu przewozów autobusowych. Jednak stwierdzono nieprawidłowości wynikające z nierzetelnej weryfikacji rozliczeń przedkładanych przez operatorów linii komunikacyjnych, skutkujące pobraniem dofinansowania w nadmiernej wysokości. Ponadto Starostwo nie egzekwowało od operatorów przedkładania miesięcznych informacji o otrzymanych skargach, reklamacjach, sposobie ich załatwienia oraz

⁸ W umowach dotyczących wykonywania połączeń komunikacyjnych na liniach nr 1, 2, 3, 4, 5 obowiązujących do 31 marca 2021 r. nakładanie kar za niewykonanie połączeń było obligatoryjne, natomiast w umowie dotyczącej linii nr 1-5, obowiązującej od 1 kwietnia 2021 r., Organizatorowi przysługiwała możliwość naliczenia kar za niewykonanie połączeń. W przypadku linii nr 6 i 7 nakładanie kar za niewykonanie połączeń było w 2021 r. obligatoryjne.

⁹ Według stawki 1000 zł za każde niezrealizowane połączenie, nie wliczono zaniżonych o 16 km przejazdów w czerwcu 2021 r.

liczbie i wysokości przyznanych odszkodowań, a także nie naliczyło operatorom kar umownych w związku z niezrealizowaniem połączeń komunikacyjnych przewidzianych rozkładem jazdy w wysokości co najmniej 22 tys. zł, co skutkowało niższymi należnościami budżetowymi Powiatu.

OBSZAR

2. Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań zleconych z zakresu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa i realizacja dochodów z tego tytułu

Opis stanu faktycznego

2.1 Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadań z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP

2.1.1. W 2021 r. Powiat otrzymał dotację celową z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP w wysokości 121,4 tys. zł, którą wykorzystano w całości. Stanowiła ona 99,8% planu po zmianach (121,6 tys. zł) i była o 13,8% większa od wykonania w 2020 r. (106,6 tys. zł).

(akta kontroli tom II str. 1-28)

2.1.2. Otrzymane środki finansowe z dotacji celowej zapewniły realizację zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami SP.

(akta kontroli tom II str. 29-136)

2.1.3. Kwoty wykazane w sprawozdaniach z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego Rb-27S i w sprawozdaniach o dotacjach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami Rb-50 na dzień 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia 2021 r. były równe wpływom dotacji (pomniejszonym o zwroty) i wynikały z ewidencji księgowej.

Wydatki na realizację zadań zleconych, wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Starostwa Rb-50 i Rb-28S, wynikały z ewidencji księgowej. Zostały prawidłowo przeniesione do sprawozdań zbiorczych Zarządu Powiatu, z wyjątkiem wydatków z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, które w zbiorczym sprawozdaniu Rb-50 za III kwartał 2021 r. zostały wykazane w kwocie o 11,9 tys. zł niższej niż wynikająca ze sprawozdania jednostkowego i ewidencji księgowej.

(akta kontroli tom II str. 98-110, 137-140, 141-149)

2.1.4. Starosta wyjaśnił, że środki na realizację zadań z zakresu gospodarowania nieruchomościami SP w 2021 r. zostały przekazane Powiatowi w sposób umożliwiający pełne i terminowe wykonanie tych zadań.

(akta kontroli tom II str. 265-269)

2.1.5. Powiat nie korzystał z przewidzianego w art. 49 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹⁰ prawa dochodzenia należnego mu świadczenia, ponieważ nie było takiej potrzeby.

(akta kontroli tom II, str. 265-269)

2.2 Dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP

2.2.1. Zrealizowane w 2021 r. dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP wyniosły 1083,2 tys. zł i stanowiły 239,1% dochodów wykonanych w 2020 r. (453 tys. zł). Ponad 90% dochodów uzyskano z opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości, które wyniosły 1010,8 tys. zł i stanowiły 257,9% dochodów wykonanych z tego tytułu w 2020 r. (391,9 tys. zł).

¹⁰ Dz.U. z 2021 r. poz. 1672, ze zm.

Zwiększenie dochodów w 2021 r. w porównaniu do roku 2020 wynikało z przesunięcia (do 31 stycznia 2021 r.) terminu wnoszenia opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego za 2020 r., na podstawie art. 15j ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹¹.

Na koniec 2021 r. należności pozostałe do zapłaty i zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP wyniosły 321,5 tys. zł. W porównaniu do stanu na 31 grudnia 2020 r. były mniejsze o 264,9 tys. zł (45,2%), a zaległości większe o 130,2 tys. zł (68,1%). Najwyższe zaległości w latach 2020-2021 dotyczyły opłat za wieczyste użytkowanie nieruchomości (wyniosły odpowiednio: 125,6 tys. zł i 246,4 tys. zł) oraz odsetek (47,3 tys. zł i 59,6 tys. zł).

(akta kontroli tom II str. 150-170, 224)

2.2.2. Kwoty wykazane w sprawozdaniach budżetowych Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał 2021 r. były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wpływ na wysokość należności wykazanych w sprawozdaniu miały utrzymywane w księgach rachunkowych zaległości nieściągalne w kwocie 17,3 tys. zł (co opisano w pkt. 2.3.6 i w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli tom II str. 151-175)

2.2.3. Rzetelnie ustalano udział Starostwa we wpływach z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP. Dochody Powiatu wyniosły 270,7 tys. zł i stanowiły 25% dochodów uzyskanych z tego tytułu, zgodnie z art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹². Na rachunek bankowy Wojewody Lubelskiego odprowadzono 812,5 tys. zł, w terminach określonych w art. 255 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹³.

(akta kontroli tom II str. 176, 177-204, 205-216, 151-175)

2.2.4. Systematycznie prowadzono kontrolę terminowości dokonywania wpłat. Analiza ewidencji księgowej należności budżetowych od 10 dłużników w łącznej kwocie 201,7 tys. zł, stanowiącej 62,7% zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP na koniec 2021 r. wykazała, że odsetki od nieuregulowanych należności naliczono i ewidencjonowano na koniec każdego kwartału, zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych oraz § 11 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹⁴.

(akta kontroli tom II str. 270-302)

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm., dalej ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19.

¹² Dz. U. z 2021 r. poz. 1899, ze zm. (dalej: ustawa o gospodarce nieruchomościami).

¹³ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.

¹⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 342.

2.3 Działania windykacyjne wobec zaległości z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP

2.3.1. W 2021 r. w wyniku podjętych przez Starostwo działań windykacyjnych uzyskano 662,9 tys. zł¹⁵.

(akta kontroli str. 303-308)

2.3.2. Analiza dokumentacji dotyczącej windykacji przez Powiat należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP od pięciu dłużników w kwocie 164,2 tys. zł (tj. 51,1% zaległości ogółem z tego tytułu na koniec 2021 r.) wykazała, że wobec zaległości od trzech dłużników prowadzono prawidłowe i systematyczne działania w celu odzyskania długu, w tym niezwłocznie podejmowano wobec nich działania informacyjne zmierzające do dobrowolnego wykonania przez nich obowiązku zapłaty należności. Nierzetelny monitoring stwierdzono w stosunku do należności od dwóch dłużników (co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli, tom II str. 309-363)

2.3.3. W 2021 r. Powiat nie zawierał ugód związanych z gospodarowaniem nieruchomościami SP.

(akta kontroli tom II str. 364-367)

2.3.4. W 2021 r. Starosta udzielił ulg w spłacie czterech należności z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości SP na kwotę 73,5 tys. zł.

W dwóch przypadkach pomniejszono opłatę za 2020 r. na podstawie art. 15ja ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z COVID-19 łącznie o 32,3 tys. zł. Wnioski podmiotów gospodarczych zostały złożone z zachowaniem terminu określonego w art. 15ja pkt 1 w związku z art. 15j ust. 1 ww. ustawy. We wnioskach udokumentowano spadek obrotów gospodarczych o nie mniej niż 15% w czerwcu i lipcu 2020 r. w stosunku do analogicznego okresu 2019 r., brak zaległości w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składkach na ubezpieczenia zdrowotne i społeczne oraz wykorzystywanie nieruchomości do prowadzenia działalności gospodarczej. Opłaty obniżono proporcjonalnie do liczby dni trwania stanu zagrożenia epidemicznego i epidemii COVID-19.

W dwóch przypadkach odroczone opłatę roczną za 2021 r. w kwocie ogółem 41,2 tys. zł. Złożone 30 marca 2021 r. wnioski zostały uzasadnione i udokumentowane trudną sytuacją finansową związaną z COVID-19. Na wniosek Starosty z 15 i 16 kwietnia 2021 r. Wojewoda, zarządzeniami: nr 136 z 14 maja 2021 r. i nr 126 z 30 kwietnia 2021 r., udzielił zgody na odroczenie terminów spłaty należności, na podstawie art. 12a ust. 2 w związku z art. 11 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

(akta kontroli tom II str. 98-110, 137-140, 141-149, 225-264, 382-390)

2.3.5. W Starostwie w 2021 r. nie dokonywano spisania z ewidencji księgowej należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP.

(akta kontroli, tom II str. 365-369)

2.3.6. Na podstawie analizy pięciu najstarszych zaległości z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie nieruchomości SP na kwotę 37,5 tys. zł (11,6% zaległości ogółem na koniec 2021 r.) ustalono, że dwie dotyczyły dłużników (spółki nr 1 i nr 3) wykreślonych z KRS w 2016 r. i w 2007 r., przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność. Ponadto należność spółki nr 3 uległa

¹⁵ Kwota wyliczona przez Starostwo jako różnica pomiędzy zaległościami na 1 kwietnia 2021 r. (909,9 tys. zł) i na 31 grudnia 2021 r. (247 tys. zł) w § 0550 Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości i § 0760 Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Stanowiła 72,9% zaległości na 1 kwietnia 2021 r.

przedawnieniu (co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). W pozostałych trzech analizowanych przypadkach nie było przesłanek do spisania należności. Spółka nr 4 (posiadająca zadłużenie z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości z lat 2017-2019) została wykreślona z KRS 11 lutego 2022 r. w związku z postanowieniem sądu z dnia 20 grudnia 2021 r. o stwierdzeniu zakończenia postępowania upadłościowego.

(akta kontroli, tom II str. 270-302, 324-343, 371-381)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Starostwa w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wykazanie nierzetelnych danych w zbiorczym sprawozdaniu Rb-50 za III kwartał 2021 r.

W zbiorczym sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za III kwartał 2021 r. Zarządu Powiatu, wydatki poniesione na składki na ubezpieczenia społeczne wykazano w kwocie 1345,20 zł, tj. niezgodnie z ewidencją księgową i sprawozdaniem jednostkowym Starostwa, według których wydatki na ten cel wyniosły 13 245,20 zł.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁶, sprawozdania zbiorcze, w szczególności sprawozdań jednostkowych, są sporządzane przez przewodniczących zarządów jednostek samorządu terytorialnego na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek im podległych oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu. Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej (§ 9 ust. 2 ww. rozporządzenia).

Starosta wyjaśnił, że w sprawozdaniu Rb-50 za III kwartał 2021 r. pomyłkowo ujęto ww. kwotę 1345,20 zł, zamiast 13 245,20 zł, pomyłkę skorygowano w sprawozdaniu za IV kwartał 2021 r.

(akta kontroli, tom II str. 70-97, 265-269)

2. Nierzetelne monitorowanie należności dwóch dłużników z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP.

Stwierdzono, że:

- pomimo ogłoszenia o likwidacji spółki nr 1 opublikowanego 8 maja 2015 r. w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, w którym wezwano wierzycieli do zgłaszania wierzytelności w terminie trzech miesięcy od daty ogłoszenia, Starostwo nie zgłosiło należności przysługujących od spółki z tytułu opłat za wieczyste użytkowanie nieruchomości SP. Pomimo wykreślenia Spółki z KRS w dniu 14 lipca 2016 r., skierowało 21 sierpnia 2017 r. do sądu pozew o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym. Nakaz został wydany 30 sierpnia 2017 r., opatrzony klauzulą wykonalności 4 grudnia 2017 r. W aktach sprawy znajdowało się też postanowienie sądu z dnia 8 marca 2019 r. o zawieszeniu postępowania z powodu upływu (6 marca 2018 r.) terminu na wypowiedzenie się powoda (tj. Starosty Włodawskiego) w przedmiocie bytu roszczenia, wobec stwierdzenia, iż podmiot został wykreślony z KRS. Zaległości spółki powstały w latach 2014-2017 i na 31 grudnia 2021 r. wynosiły 16 962,13 zł, w tym należność główna 11 523,06 zł;
- pomimo otrzymania w dniu 24 maja 2018 r. informacji od dłużnika o zmianie nazwy i adresu siedziby spółki nr 2 oraz opublikowaniu tych danych w KRS

¹⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, ze zm. Rozporządzenie zostało uchylone z dniem 22 stycznia 2022 r.

w dniu 19 kwietnia 2016 r.¹⁷, wysyłane w latach 2017-2021 wezwania do zapłaty należności zawierały nieaktualną nazwę i adres dłużnika. Również pozew przeciwko temu podmiotowi, złożony do sądu 4 stycznia 2022 r., zawierał nieaktualną nazwę i adres spółki. Zaległości spółki powstały w latach 2014-2016 i na 31 grudnia 2021 r. wynosiły 22 360,78 zł, w tym należność główna 19 205,10 zł.

(akta kontroli tom II str. 270-302, 324-363)

Według załącznika nr 1 do zarządzenia Starosty Powiatu Włodawskiego z 20 grudnia 1999 r. w sprawie ustalenia zasad kontroli i obiegu dokumentów w Starostwie, windykację należności, naliczanie odsetek oraz kierowanie spraw do postępowania egzekucyjnego prowadzą pracownicy Wydziału Finansowego oraz radca prawny Starostwa. Pisma dotyczące opłat z tytułu użytkowania gruntów wystawia Wydział Geodezji i przekazuje w okresie siedmiu dni od daty ich uprawomocnienia.

Starosta wyjaśnił, że sprawy dotyczące zgłoszenia wierzytelności należały do obowiązków radcy prawnego, który posiadał pełnomocnictwo do prowadzenia tych spraw. Pełnomocnik mając wiedzę prawniczą, dysponując dokumentami powinien na bieżąco przedkładać Staroście informacje, na jakim etapie postępowania znajduje się windykacja. Wierzytelność spółki nr 2 została przekazana do Kancelarii Radców Prawnych celem złożenia pozwu do Sądu za lata 2017-2021. Dopiero w trakcie kontroli NIK pracownik Wydziału Geodezji poinformował o zmianie nazwy podmiotu i adresie jego siedziby.

(akta kontroli tom II str. 265-269, 391-393)

3. Wykazanie w sprawozdaniach budżetowych należności od dłużników wykreślonych z KRS i/lub przedawnionych.

W księgach rachunkowych Starostwa i w sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2021 r. wykazano należności w kwocie 17 578,91 zł, wymagalne od dłużników wykreślonych z KRS przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by je egzekwować, tj.:

- od spółki nr 1 (opisanej w nieprawidłowości nr 3) w kwocie 16 962,13 zł, w tym należność główna 11 523,06 zł,
- od spółki nr 3 w kwocie 616,78 zł, w tym należność główna 569,30 zł, wykreślonej z KRS 17 marca 2009 r. z powodu zakończenia postępowania upadłościowego. Zgodnie z pismem sądu z dnia 21 czerwca 2007 r., Starosta nie został ujęty w planach podziału funduszy masy upadłości uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości spółki.

Art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości stanowi, że poszczególne składniki aktywów i pasywów wycenia się z zachowaniem zasady ostrożności. W szczególności należy w tym celu w wyniku finansowym, bez względu na jego wysokość, uwzględnić m.in. wyłącznie niewątpliwe pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne.

Starosta wyjaśnił, że na najbliższe posiedzenie Zarządu Powiatu (marzec 2022 r.) Wydział Finansów w uzgodnieniu z Kancelarią Radców Prawnych przedłoży stosowne dokumenty celem umorzenia ww. należności z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP, zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

(akta kontroli tom II str. 265-302, 324-343, 372-381)

¹⁷ Zgodnie z wpisem w KRS z dnia 8 sierpnia 2019 r., Spółka ponownie zmieniła adres siedziby.

OCENA CZĄSTKOWA

Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu gospodarki nieruchomościami SP została w pełni wykorzystana. Dochody z tytułu gospodarowania nieruchomościami SP odprowadzono na rachunek bankowy LUW terminowo i w prawidłowej wysokości. Nieprawidłowości stwierdzono w działaniach windykacyjnych w stosunku do należności trzech z 10 objętych badaniem dłużników i polegały one na nierzetelnym ich monitorowaniu, skutkującym wykazaniem w sprawozdaniach Rb-27ZZ należności przedawnionych i/lub dotyczących podmiotów wykreślonych z KRS. Wykazane w sprawozdaniach kwoty dotacji i wydatków były zgodne z ewidencją księgową, z wyjątkiem jednej pozycji w sprawozdaniu o wydatkach Rb-50 za III kwartał 2021 r.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę i wnioski:

Wnioski

1. Rzetelne sporządzanie wniosków o objęcie dopłatą z Funduszu przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.
2. Rzetelne weryfikowanie sprawozdań miesięcznych sporządzanych przez operatorów poszczególnych linii komunikacyjnych.
3. Egzekwowanie przez Starostwo postanowień umów zawartych z operatorami linii komunikacyjnych, również w zakresie przedkładania przez nich miesięcznych informacji o otrzymanych skargach, reklamacjach, sposobie ich załatwienia oraz liczbie i wysokości przyznanych odszkodowań.
4. Naliczanie kar umownych operatorom linii komunikacyjnych we wszystkich uzasadnionych przypadkach.
5. Terminowe dokonywanie zwrotów środków finansowych pobranych z Funduszu w nadmiernej wysokości.
6. Prowadzenie bieżącego i rzetelnego monitoringu należności oraz podejmowanie adekwatnych czynności związanych z ich egzekwowaniem, uwzględniających aktualny status dłużników.

Uwagi

Rozważenie zmiany terminu przekazywania przez operatorów informacji o otrzymanych skargach, reklamacjach, sposobie ich załatwienia oraz liczbie i wysokości przyznanych odszkodowań, poprzez dołączanie tej informacji do rozliczenia pracy na poszczególnych liniach komunikacyjnych. Zdaniem NIK, pozwoli to uwzględnić ewentualne skargi (np. na niezrealizowanie połączenia) przy weryfikacji miesięcznych rozliczeń przedkładanych przez operatorów z wykonanych przewozów na poszczególnych liniach komunikacyjnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁸ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

¹⁸ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwagi
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 25 marca 2022 r.

Kontrolerzy:
Wojciech Niemyski
Główny specjalista kontroli państwowej

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch

.....
podpis

Dariusz Barej
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis